

ҮНДЭСНИЙ АУДИТЫН ГАЗАР

15160 Улаанбаатар хот, Чингэлтэй дүүрэг,
Бага тойруу 3, Засгийн газрын IV байр,
Утас: 26 04 37, Факс: (976) 6226 3230,
E-mail: info@audit.gov.mn, http://www.audit.mn

2017.02.23 № 3/337.

танай _____-ны № _____-т

Аудитын гэрчилгээ

Төрийн аудитын тухай хуулийн 15 дугаар зүйлийн 15.1.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасны дагуу Гамшиг судлалын хүрээлэнгийн 2016 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусгавар болсон жилийн эцсийн санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, мөнгөн гүйлгээ, өмчийн өөрчлөлт, төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан болон холбогдох бусад тайлбар тодруулга бүхий санхүүгийн тайланд аудит хийв.

Үүрэг хариуцлагын талаархи мэдээлэл

Гамшиг судлалын хүрээлэнгийн удирдлага нь Төсвийн тухай хуулийн 26 дугаар зүйлийн 26.1-д заасны дагуу тайлант хугацааны санхүүгийн тайланг Нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу бэлтгэж, тайлагнах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайлангууд Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн болон Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандарт (УСНББОУС), түүнд нийцүүлэн Сангийн сайдын баталсан заавар, журмын дагуу үнэн зөв, бодитой илэрхийлэгдсэн эсэхэд санал дүгнэлт өгөх нь төрийн аудитын байгууллагын үүрэг юм.

Санал дүгнэлтийн үндэслэл

Бид аудитыг Аудитын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлж Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан Санхүүгийн тайлангийн аудитын журмын дагуу гүйцэтгэсэн. Эдгээр стандарт, журмын шаардлага нь санхүүгийн тайлан материаллаг буруу илэрхийллээс ангид эсэх талаар үндэслэлтэй баталгаа олж авах зорилгоор аудитыг төлөвлөж, гүйцэтгэх явдал болно.

Аудитаар санхүүгийн тайлан дахь үлдэгдэл, ажил гүйлгээний дүн хэмжээ болон илчлэл тодруулга, тус байгууллагад мөрдөж байгаа нягтлан бодох бүртгэлийн бодлого, бүртгэл хөтлөлт, программ хангамж, дотоод хяналтын систем, тэгээрийг дэмжих нотлох зүйлийг сорилын үндсэн дээр шалгаж, удирдлагын хийсэн томоохон тооцооллыг үнэлж цэгнэн, санхүүгийн тайлангийн ерөнхий толилуулгыг үнэлсэн.

Бидний хийсэн аудит тус санхүүгийн тайлан материаллаг алдаагүй эсэхэд санал дүгнэлт өгөх хангалттай үндэслэл болно гэдэгт итгэлтэй байна.

Зөрчилгүй санал дүгнэлт

Гамшиг судлалын хүрээлэнгийн 2016 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээ болон төсвийн гүйцэтгэлийн тайланг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, УСНББОУС-д нийцүүлж Сангийн сайдын баталсан бодлого, аргачлал, журмын дагуу материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн, бодитой илэрхийлсэн байна.

САНХҮҮГИЙН АУДИТЫН ГАЗРЫН
ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

[Signature]

Ц.НАРАНЧИМЭГ

АУДИТЫН ТАЙЛАН

**Нэмэлт мэдээлэл авахыг
хүсвэл дараах хаягаар
харилцана уу:**

Санхүүгийн Аудитын Газрын
дарга, тэргүүлэх аудитор
Ц.НАРАНЧИМЭГ
Утас: 263533
Цахим хаяг:

Аудитын менежер:
Я.САМБУУНЯМ

Аудитор:

Есөнхангай аудит ХХК
Захирал Т. Оюунтуяа
Утас: 99048991
Цахим хаяг: oyuntuya@sra.mn

Хавсралт 1: Агуулга

Хавсралт 2: Аудитын гэрчилгээ

Хавсралт 3: Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан

Хавсралт 4: Төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

Хавсралт 5: Менежментийн захидал

**Төрийн аудитын
байгууллагын хаяг:** Үндэсний
аудитын газар

АГУУЛГА

1. Аудит хийх хууль эрх зүйн үндэслэл
2. Байгууллагын хууль, эрх зүйн орчин
3. Байгууллагын зорилго, үйл ажиллагаа
4. Аудитын шалгуурүзүүлэлт, аудитын арга зүй, хэрэгжүүлсэн горим, хяналтын сорил болон нарийвчилсан горим, түүний үр дүн
5. Дотоод хяналт
6. Төсвийн орлого, зардлын гүйцэтгэл, түүний талаарх тайлбар
7. Шилэн дансны мэдээлэл
8. Материаллаг байдлын түвшин
9. Олж тогтоосон гол эрсдэлүүд, түүний үр дагавар
10. Гол, онцлог гүйлгээний талаарх (тохиромжтой бол) тайлбар
11. Аудитаар илрүүлсэн гол зөрчлүүд, тэдгээрийг шийдвэрлэсэн талаар:
12. Материаллаг бус залруулагдаагүй алдаануудын талаарх тайлбар:
13. Анхаарал татахуйц бусад чухал асуудал
14. Дараагийн аудитаар авч үзэх асуудлууд
15. Санхүүгийн тайланд хийсэн аудитаар илэрсэн зөрчлийн нэгтгэл
16. Өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт
17. Аудитын дүгнэлт

Аудит хийх хууль эрх зүйн үндэслэл:

“Төрийн аудитын тухай хууль”- ийн 15.1.1 дэх заалтыг үндэслэн “Төрийн аудитын тухай хууль”- ийн 18 дугаар үйлтийн 18.2 дугаар зүйлд заасан Үндэсний аудитын газрын бүрэн эрхийн хүрээнд, “Төсвийн тухай хууль”-ийн 8 дугаар үйлийн 8. 9.1 дэх заалтын цагалбарын дагуу Гамшиг судлалын хүрээлэнгийн 2016 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусгавар болсон санхүүгийн тайлангийн аудитыг Есөнхангай Аудит ХХК гүйцэтгэж, Үндэсний аудитын газрын Санхүүгийн аудитын газар хяналт тавина.

Аудитыг Төсвийн тухай, Төрийн аудитын тухай, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулиуд болон холбогдох бусад хууль, тогтоомжийн хүрээнд Аудитын олон улсын стандартын зарчмуудад нийцүүлэн төлөвлөлтийн шатанд боловсруулсан төлөвлөгөө, хөтөлбөрийн дагуу явуулав.

Гамшиг судлалын хүрээлэн гийн төсвийн 2016 оны санхүүгийн тайлан Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль болон Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн Олон улсын стандарт /УСНББОУС/, үүнд нийцүүлэн гаргасан улсын төсвийн байгууллагын нягтлан бодох бүртгэлийн бодлого, заавар, журмын дагуу үнэн зөв, шударга илэрхийлэгдсэн эсэхэд дүгнэлт өгөх нь энэхүү аудитын зорилт байв.

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлангаа УСНББОУС, түүнд нийцүүлсэн Сангийн сайдын холбогдох журмууд, төсвийн байгууллагын нягтлан бодох бүртгэлийн бодлого, програм хангамжийн дагуу үнэн зөв, бодитой бэлтгэх үүрэгтэй.

Тухайн санхүүгийн тайлан Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, нягтлан бодох бүртгэлийн нийтээр хүлээн зөвшөөрсөн зарчмууд, УСНББОУС-тай нийцүүлж материаллаг алдаагүй, үнэн зөв, шударга илэрхийлэгдсэн эсэхэд дүгнэлт өгөх нь Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг юм.

Гамшиг судлалын хүрээлэнгийн 2016 оны санхүүгийн тайлангийн аудитыг 2017 оны 2 дугаар сарын 06-наас 2016 оны 2 дугаар сарын 17–ны хооронд хийхээр төлөвлөн "Есөнхангай аудит" ХХК-ийн аудитын баг хэрэгжүүлэв.

Гамшиг судлалын хүрээлэнгийн 2016 оны санхүүгийн тайланг 2017 оны 2 дүгээр сарын 1-нд “Есөнхангай аудит” ХХК-д ирүүлсэн байна.

“Есөнхангай Аудит” ХХК СТАудитыг 2016 оны 2 дугаар сарын 13-наас 2016 оны 2 дугаар сарын 16–ны хооронд гүйцэтгэж, аудитын тайланг 2016 оны 2 дугаар сарын 17-нд Гамшиг судлалын хүрээлэнгийн удирдлагад гардуулна.

Байгууллагын хууль, эрх зүйн орчин:

Гамшиг судлалын хүрээлэн гийн төсвийн захирагч нь Монгол улсын “Гамшгаас хамгаалах тухай хууль”, “Төрийн албаны тухай хууль” -ийн хүрээнд үйл ажиллагаа явуулж байна. Тайлант онд тухайн байгууллагын санхүүгийн үйл ажиллагаанд мөрддөг гол хууль, тогтоомж, түүнд нийцүүлэн гарсан журам, зааварт өөрчлөлт ороогүй байна.

Байгууллагын зорилго, үйл ажиллагаа:

Гамшиг судлалын үрээлэнгийн эрхэм зорилго нь Гамшиг судлалын шинжлэх ухааныг өмжүүлж гамшигийн эрсдлийг бууруулахад бодитой хувь нэмэр оруулна. Зорилгодоо хүрэх арга замыг хэрэгжүүлэхдээ Гамшиг гаас хамгаалах салбарт эрдэм шинжилгээ технологи, инноваци үүлэх, судлаач эрдэм шинжилгээний ажилтны ур чадварыг дээшлэх олон улсад өрсөлдөхүйц судалгааны баг бүрдүүлэх, олон улсын хэмжээнд өрсөлдөх чадвартай, шинжлэх ухаан туршилт судалгаа, инновацид суурилсан тэргүүлэгч хүрээлэн болох гэх мэт үйл ажиллагааны зорилтуудаа тодорхойлсон байна.

Дээрх зорилтыг хэрэгжүүлэхийн тулд Монгол Улсын Төсвийн тухай хуулийн 16 дугаар зүйлийн 16.1 -д “Төсвийн байгууллага нь түүний үйл ажиллагааг үр ашигтай удирдла гаар хангаж, ажлын үр дүнг хариуцах үүрэг бүхий төсвийн шууд захирагчтай байна” гэж заасан байна.

Төсвийн тухай хуулийн 16 дугаар зүйлийн 16.4.18-д “төсвийн бусад байгууллагын дарга (захирал, эрхлэгч) тухайн байгууллагын төсвийн шууд захирагч байна” гэж заасны дагуу Гамшиг судлалын үрээлэн гийн дарга Төсвийн шууд захирагчийн үүргийг гүйцэтгэж байна. Гамшиг судлалын хүрээлэнгийн 2016 оны төсвийг Сангийн яамны төрийн сангаас олгож байна.

Төсвийн шууд захирагчтай холбоотой хууль эрхүүн бар имт бичгийг судалсан бөгөөд байгууллагатай холбоотой Гамшигаас хамгаалах тухай хууль, Төрийн албаны тухай хууль, Хөдөлмөрийн тухай хуулиудыг хэрэгжүүлэн ажиллаж байна.

Гамшиг судлалын үрээлэн гийн үйл ажиллагааны талаар төлөвлөлтийн шатанд ТАБ-СТА-А-1 маягтад тодорхой тусгасан.

Аудитын шалгуур үзүүлэлт, аудитын арга зүй, хэрэгжүүлсэн горим, хяналтын сорил болон нарийвчилсан горим, түүний үр дүн:

Аудит хийхэд Нягтлан бодох бүртгэлийн нийтээр хүлээн зөвшөөрсөн зарчмууд, УСНББОУС, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийг шалгуур болгон ашиглав.

Аудитаар Гамшиг судлалын үрээлэн гийн төсвийн 2016 оны санхүүгийн тайланд дүгнэлт өгөх үүднээс төсвийн захирагчийн удирдлагын бэлтгэсэн санхүүгийн тайлан нь материаллаг хэмжээний алдаатай илэрхийлэгдээгүй гэсэн үндэслэлтэй нотолгоо олж авахын тулд төсвийн дансдын уламжлалт эрсдэл болон хяналтын эрсдэлийг тогтоон тухайн байгууллагын үүгээс тавьж буй дотоод хяналтыг үнэлж баримтжууллаа. /ТАБ-СТА-А-5/

Санхүүгийн тайланг бэлтгэн гаргахад баримталсан бодлого, зарчмуудыг үнэлж, зарим гүйлгээ ихтэй томоохон дансад түүвэрчилсэн байдлаар аудитын нарийвчилсан горим, сорил 27-г гүйцэтгэв. /ТАБ-СТА-В-3/

Тухайн байгууллагын нягтлан бодох бүртгэлийн бодлого, системтэй танилцахад Гамшиг судлалын үрээлэн гийн санхүүгийн үйл ажиллагаанд хэрэглэгдэх Онцгой байдлын өргийн газраас гаргасан нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичгийг 2014 онд боловсруулан 2015 оны 1 дүгээр

сарын 1-нээс эхлэн өрдөн ажиллаж байна. ОУ-ын стандарттай нийцсэн бүртгэлийн бодлоготой, нягтлан бодох бүртгэлийн програм нийцсэн байна.

Гамшиг судлалын хүрээлэнгийн санхүүгийн үйл ажиллагаанд ашиглагдаж байгаа компьютерийн системийн үйл ажиллагаатай асуулга явуулах аргаар танилцан үүний нарийн төвөгтэй байдлын үнэлгээг хийхэд бага буюу мэдээллийн технологийн мэргэжилтэнг оролцуулах шаардлагагүй гэсэн үнэлгээ авсан тул аудитыг шууд гүйцэтгэлээ. /ТАБ-СТА-В-2/

Гамшиг судлалын хүрээлэнгийн санхүүгийн үйл ажиллагааг бүртгэх, хянах, боловсруулах үйл ажиллагааг “Acolous” санхүүгийн програмаар боловсруулан санхүүгийн тайлан бэлтгэх аргачлалын дагуу санхүүгийн тайланг гаргасан байна.

Дотоод хяналт:

Гамшиг судлалын хүрээлэнд дотоод аудитын үйл ажиллагаа байхгүй бөгөөд дотоод хяналт нь тухайн хүрээлэнгийн дэргэдэх Онцгой байдлын ерөнхий газарт байдаг.

Бид санхүүгийн тайланд материаллаг алдаа байх гэдгийг нягтлах үүднээс дотоод хяналтыг шаардлагатай гэж үзсэн хэмжээгээр дахин хийсэн. Энэ нь материаллаг алдаа гарахаас хамгаалахын тулд жилийн турш нөлөөтэй ажиллах ёстой гол хяналтуудыг тодруулах, судлах зорилготой юм. Гамшиг судлалын хүрээлэнгийн дотоод хяналт эрсдэлийг өлөвлөлтийн үед дунд гэж тооцсон ба дахин хянахад дотоод хяналт хэвийн байна.

Төсвийн орлого, зардлын гүйцэтгэл, түүний талаарх тайлбар:

2016 оны батлагдсан төсвийг сар, улирлын хуваарийн дагуу салбарын яамны Төрийн сангийн харилцах дансаар дамжуулан санхүүжүүлснээс гадна төсвийн хүрээний мэдэгдлийг боловсруулах, төсвийн санхүүжилтийн гүйцэтгэлийг хангах, төсвийг зардлын төрөл зүйлээр хуваарилан гүйцэтгэлд хяналт тавин ажилласан байна.

Гамшиг судлалын хүрээлэн нь 2016 онд улсын төсвөөс 386,698.7 мянган төгрөгийн санхүүжилт батлагдсанаас 355,047.5 мянган төгрөгийг зарцуулж, батлагдсан төсвөөс 31,651.2 мянган төгрөгийн зардал хэмнэж ажилласан байна. Үүнд: 2016 оны эхний саруудад орон тоо дутуу ажилласан тул цалингийн хэмнэлт гарсан. Ажил олгогчоос олгох тэтгэмж, урамшууллын зардлын эрх нээгдээгүйн улмаас зарцуулалт хийгдээгүй байна. Байрны ашиглалттай холбоотой тогтмол зардлуудын үйцэтгэл хоорондоо гүйгдсэн. Учир нь гэрэл цахилгаан, цэвэр усны зардлын төсөв хүрэлцэхгүй байгаа тул түлш халаалтын зардлын төсвөөс төлбөрийг төлсөн байна. Мөн бараа үйлчилгээний бусад зардлаас гүйгдэж болох зарим зардлууд хоорондоо гүйгдсэн.

Шилэн дансны мэдээлэл

Шилэн дансны тухай хуулийн дагуу төсвийн болон улс, орон нутгийн өмчийн хөрөнгийг үр ашигтай захиран зарцуулах зорилгоор төсвийн удирдлагын шийдвэр, үйл ажиллагаа ил тод, нээлттэй, ойлгомжтой байх, түүнд олон нийт хяналт тавих мэдээллийн тогтолцоог хангах талаар дараах ажлууд хийгдэж байна. Үүнд:

1. Өөрийн б айгууллагын цахим хуудсыг бэлтгэн интернэтэд байршуулахтай холбогдон мэргэжлийн байгууллагатай гэрээ байгуулан ажиллаж байна.
2. Шилэн дансны мэдээллийг хуулийн хугацаанд нь тухайн үр оруулж байгаа болно. /shilendans.gov.mn/

Материаллаг байдлын түвшин

Төлөвлөлтийн шатанд нийт зарлагын 1%-иар тооцож 4,600.0 мянган төгрөгөөр материаллаг байдлыг тогтоосон бөгөөд энэ нь гүйцэтгэлийн шатанд өөрчлөгдөөгүй болно.

Олж тогтоосон гол эрсдэлүүд, түүний үр дагавар:

Аудитын төлөвлөгөөний дагуу 29 эрсдлийг тогтоож батламж мэдэгдлүүдийн хүрээнд данс тус бүрээр нийт 27 нарийвчилсан горим, сорил гүйцэтгэв.

Үр дагаврыг тодорхойлвол: Тайлант хугацаанд үнэ төлбөргүй хүлээн авсан үндсэн хөрөнгийг өртгөөр нь бүртгээгүйгээс 4,699.6 мянган төгрөгөөр үндсэн хөрөнгө, хуримтлагдсан элэгдлийн дүн илүү илэрхийлэгдсэн зөрчил нь санхүүгийн тайлангийн хэмжилт үнэлгээ, үнэн зөв байдал гэсэн батламж мэдэгдлийг хангахгүй байв.

Гол, онцлог гүйлгээний талаарх (тохиромжтой бол) тайлбар:

Гамшиг судлалын үрээлэн гийн төсвийн 2016 оны санхүүгийн тайлан материаллаг хэмжээний алдаатай илэрхийлсэн гэдгийг, үүнийг бэлтгэн гаргахад баримталсан бодлого, зарчмуудыг үнэлж, аудитын явцад санхүүгийн тайланд өгөөлөхүйц хэмжээний мөнгөн хөрөнгө, авлага өглөг, бараа материал, үндсэн хөрөнгө, үйл ажиллагааны орлого, цалин хөлс, элэгдэл, харуул хамгаалалтын зардал зэрэг дансанд ажил үйлгээ, үлдэгдэл, тооцоолуудыг үүвэрчлэн нарийвчилсан горим, сорилын аргаар шалгалаа. /ТАБ-СТА-В-3/

Эдгээр шалгасан нарийвчилсан сорил нь тус байгууллагын нийт орлогын 100.0 хувь, мөнгөн хөрөнгийн 73.3 хувь, нийт зардлын 84.9 хувийг, нийт хөрөнгийн 51.2 хувийг тус тус эзэлж байна.

Аудитаар илрүүлсэн гол зөрчлүүд, тэдгээрийг шийдвэрлэсэн талаар:

Санхүүгийн тайлангийн аудитаар жэндөгдсөн гол асуудлуудыг дараах заалтад хураангуйлан тэмдэглэв. Аудитын явцад материаллаг хэмжээний дараах алдаа илэрсэн байна. Үүнд:

1. Тайлант хугацаанд үнэ төлбөргүй хүлээн авсан үндсэн хөрөнгийг өртгөөр нь бүртгээгүйгээс 4,699.6 мянган төгрөгөөр үндсэн хөрөнгө, хуримтлагдсан элэгдлийн дүн илүү илэрхийлэгдсэн байна.

Шийдвэрлэсэн: Аудитаар зөвлөмж өгөгдсөн бөгөөд жилийн эцсийн тайлан балансад залруулга хийгдсэн болно.

2. 2016 оны 12 дугаар сарын 31 –ний байдлаар тус байгууллагын Санхүүгийн байдлын тайланд тайлагнагдсан үндсэн өрөнгийн үлдэгдэлд хуримтлагдсан элэгдлээрээ анхны өртгөө нөхсөн нийт 700,908.3 мянган төгрөгийн анхны өртөгтэй үндсэн хөрөнгө тайлагнагдсан байна. Хөрөнгийн бодит үнэ цэнэ нь дансны үнээсээ материаллаг зэрүүтэй байгаа нь тохиолдсон байх, эрх ба үүрэг, иж бүрэн байх санхүүгийн тайлангийн батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Шийдвэрлэсэн: Аудитаар зөвлөмж өгөгдсөн болно.

Залруулагдаагүй алдаануудын талаарх тайлбар:

УСНББОУС 17 Үндсэн хөрөнгө” -ийн “Хүлээн зөвшөөрөлтийн дараа үеийн хэмжилт” хэсэгт *“Дахин үнэлгээний давтамж нь дахин үнэлж буй үндсэн хөрөнгийн бодит үнэ цэнийн өөрчлөлтөөс шалтгаалдаг. Дахин үнэлэгдсэн хөрөнгийн бодит үнэ цэнэ нь дансны үнээсээ материаллаг ялгаатай байвал дахин үнэлэх зайлшгүй шаардлагатай”* бөгөөд энэ нь 2016 оны санхүүгийн байдлын тайланд тусгагдах цаг хугацааны буймж хөцөл байдлаас залруулагдаагүй болно.

Анхаарал татахуйц бусад чухал асуудал:

Анхаарал татахуйц чухал асуудал үгүй болно.

Дараагийн аудитаар авч үзэх асуудлууд:

Гамшиг судлалын үрээлэн гийн 2016 оны санхүүгийн тайлангийн аудитын явцад гүйцээж мөшгин шалгаж амжаагүй эрсдэлтэй асуудал гараагүй болно.

Санхүүгийн тайланд хийсэн аудитаар илэрсэвэрчлийн нэгтгэл:

Гамшиг судлалын үрээлэн гийн 2016 оны санхүүгийн тайланд хийсэн аудитаар нийт 705,607.9 мянган төгрөгийн алдаа, эрчил ил рүүлж, 4,699.6 мянган төгрөгийн залруулга хийгдсэн болно.

Өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт:

Төсвийн шууд захирагчийн 2016 оны санхүүгийн тайланд Есөнхангай Аудит ХХК хийсэн бөгөөд аудитаар ямар нэгэн алдаа зөрчил гараагүй, зөвлөмж өгөгдөөгүй болно.

Зөрчилгүй санал дүгнэлт

Гамшиг судлалын үрээлэн гийн төсвийн 2016 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, мөнгөн гүйлгээ, өмчийн өөрчлөлтийн болон илчлэл тодруулгад тайлагнасан үлдэгдэл, ажил гүйлгээнүүд холбогдох хууль, УСНББОУС,үүнд нийцүүлэн Сангийн сайдын баталсан

заавар, журмуудын дагуу материаллаг үйлдээг үнэн зөв, шударга илэрхийлэгдсэн байна.

ГАМШИГ СУДЛАЛЫН ХҮРЭЭЛЭНГИЙН 2016 ОНЫ САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН

Нэмэлт мэдээлэл авахыг хүсвэл харилцана уу:

Санхүүгийн Аудитын Газрын дарга,
тэргүүлэх аудитор Ц.НАРАНЧИМЭГ
Утас: 263533
Цахимхаяг:

Аудитын менежер: Я.САМБУУНЯМ
Утас: 261885

Аудитор:НЯМДАВАА

Есөнхангай Аудит ХХК
Захирал Т.ОЮУНТУЯА
Утас: 99048991
Цахим хаяг: oyuntuya@sra.mn

Менежментийн захидал

Тэргүүлэх ач холбогдол №1 зүйлс:

Асуудал 1 Хөрөнгийн бодитүнэ

Менежментийн захидал

Үндэсний аудитын газар аудитын явцад сэнийлрүүлснийг нэгтгэсэн менежментийн захидлыг Гамшиг судлалын хүрээлэнг ийн удирдлагад зориулж бэлтгэсэн бөгөөд түүнд хяналтын султал, горимыг өөрчлөх замаар хяналтыг сайжруулах зөвлөмжийг өглөө.

Энэхүү менежментийн захидлын агуулга АОУС-ын дагуу хийгддэг Төрийн аудитын байгууллагын аудитын горимоос урган гарсан болно. Бидний хэрэгжүүлсэн горим, сорил нь саяхугийн тайлангийн санал дүгнэлт гаргахад зориулагдсан.

Тиймээс аудитын зөвлөмж нь дахин хяналт хийх үеийн нөхцөл байдлын талаархи бидний үнэлэлт, дүгнэлтийг тусгаж байгаа болно.

Төрийн аудитын байгууллага энэхүү зөвлөмжийг та бүхний бүртгэл, тайлагнал, хяналтын үйл ажиллагааг сайжруулах зорилготой бөгөөд харин зөвлөмжийг хүлээн авч, хэрэгжүүлэх нь танай үүрэг хариуцлага юм.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан Гамшиг судлалын хүрээлэнгийн санхүүгийн холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

Ажиглалт

2016 оны 12 дугаарсарын 31 – нийбайдлаартусбайгууллагынСанхүүгийнбай длынтайландтайлагнагдсанүндсэнхөрөнгийн үлдэгдэлдхуримтлагдсанэлэгдлээрээанхны өртгөө нөхсөн нийт 700.8 сая төгрөгийн анхны өртөгтэй үндсэн хөрөнгө тайлагнагдсан байна. Хөрөнгийн бодит үнэ цэнэ нь данонгэсээ материаллаг зөрүүтэй байгаа нь тохиолдсон байх, эрх ба үүрэг, иж бүрэн байх санхүүгийн тайлангийн батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Эрсдэлүүд

Төрийн өмч бүртгэл тооцоо, хяналтаас гадуур ашиглагдан улмаарөмчид тавих хяналт сулрах.

Үндсэн хөрөнгө илүү, дутуу илэрхийлэгдэнэ.

Зөвлөмж

УСНББОУС 17 Үндсэн хөрөнгө” - ийн “Хүлээн зөвшөөрөлтийн дараа үеийн хэмжилт” хэсэгт “Дахин үнэлгээний давтамж нь дахин үнэлж буй үндсэн хөрөнгийн бодит үнэ цэнийн өөрчлөлтөөс шалтгаалдаг. Дахин үнэлэгдсэн хөрөнгийнбодитүнэцэнэньдансныүн ээсээматериаллагялгаатайбайвалд ахинүнэлэхзайлшгүйшаардлагатай.” гэснийгмөрдөх. Мөнтусстандартад “Үндсэнхөрөнгийгдахинүнэлэхүед, тухайнхөрөнгийнхаръяалагдажбайга аүндсэнхөрөнгийнангийгбүхэлдньда хинүнэлэхшаардлагатай” гэснийгмөрдөх.

Үйлчлүүлэгчийнхариу

АУДИТ ХИЙГДСЭН САНХҮҮГИЙН БАЙДЛЫН ТАЙЛАН

(төгрөгөөр)

БАЛАНСЫН ЗҮЙЛ	2016 оны 1 -р сарын 1 -ны үлдэгдэл	2016 оны 12 -р сарын 31 -ны үлдэгдэл
ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГӨ		
МӨНГӨ БА ТҮҮНТЭЙ АДИЛТГАХ ХӨРӨНГӨ	0	0
Кассад байгаа бэлэн мөнгө	0	0
Жижиг мөнгөн сан		0
АВЛАГА	0	0
Бусад авлага	0	0
УРЬДЧИЛЖ ТӨЛСӨН ТӨЛБӨР	1,150,960	0
Урьдчилж гарсан зардал	1,150,960	0
БАРАА МАТЕРИАЛ	120,179,227	105,609,882.53
Түүхий эд материал	78,374,009	78,197,558.40
Хангамжийн материал	41,805,218	27,412,324.13
НӨӨЦИЙН БАРАА		
ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	121,330,187	105,609,882.53
ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГӨ		
ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ		
Биет хөрөнгө	405,499,221	377,257,688.91
Барилга, байгууламж	418,933,890	418,933,890.00
Хуримтлагдсан элэгдэл	(139,644,630)	(146,626,861.91)
Авто-тээврийн хэрэгсэл	68,925,000	68,925,000.00
Хуримтлагдсан элэгдэл	0	(11,487,500.04)
Машин, тоног төхөөрөмж	736,700,596	720,069,762.02
Хуримтлагдсан элэгдэл	(701,579,293)	(691,764,960.71)
Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	68,534,854	67,337,049.72
Хуримтлагдсан элэгдэл	(46,371,195)	(48,128,690.17)
Биет бус хөрөнгө	0	0
Програм хангамж	0	-
Хуримтлагдсан элэгдэл	0	-
Бусад	600,000	600,000.00
Хуримтлагдсан элэгдэл	(600,000)	(600,000.00)
БУСАД ХӨРӨНГӨ	0	0
Урт хугацаат хөрөнгө оруулалт	0	0
ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	405,499,221	377,257,688.91
НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН	526,829,409	482,867,571.44
БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР		
Өглөг	1,016,819	0
Ажиллагчидтай холбогдсон өглөг	0	0
Бараа үйлчилгээний зардлын өглөг	764,319	0
Бусад өглөг	252,500	0
Урьдчилж орсон орлого	0	0
Урьдчилгаа-Төсвийн татаас	0	0
Бусад урьдчилж орсон орлого	0	0
БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨРИЙН ДҮН	1,016,819	0
Урт хугацаат зээл	0	0
УРТ ХУГАЦААТ ӨР, ТӨЛБӨРИЙН ДҮН	0	0
НИЙТ ӨР ТӨЛБӨРИЙН ДҮН	1,016,819	0
ЭЗНИЙ ӨМЧ		
Засгийн газрын хувь оролцоо	835,054,450	835,054,450.00
Хуримтлагдсан үр дүн	(584,512,072)	(627,457,089.74)
Өмнөх үеийн үр дүн	(607,847,460)	(584,512,071.71)
Тайлант үеийн үр дүн	23,335,388	(42,945,018.03)
Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	275,270,211	275,270,211.19
ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ/ӨМЧИЙН ДҮН	525,812,589	482,867,571.44
ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ/ӨМЧИЙН ДҮН	526,829,409	482,867,571.44

АУДИТ ХИЙГДСЭН ӨМЧИЙН ӨӨРЧЛӨЛТИЙН ТАЙЛАН

Үзүүлэлт	(төгрөгөөр)			
	Засгийн Газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан үр дүн	Засгийн Газрын хувь оролцооны нийт дүн
2014 оны 12-р сарын 31-ээр үлдэгдэл	835,054,450.00	275,270,211.19	(584,512,071.71)	525,812,589.48
Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт				-
Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	835,054,450.00	275,270,211.19	(584,512,071.71)	525,812,589.48
Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт				-
Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний бууралт				-
Орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрөөгүй олз, гарз				-
Тайлант үеийн үр дүн			(42,945,018.03)	(42,945,018.03)
2015 оны 12-р сарын 31-ээр үлдэгдэл	835,054,450.00	275,270,211.19	(627,457,089.74)	482,867,571.44

АУДИТ ХИЙГДСЭН МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭНИЙ ТАЙЛАН

Үзүүлэлт	(төгрөгөөр)	
	Өмнөх он	Тайлант он
ТАТААС, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	361,462,680	393,313,700.00
Улсын төсвөөс	361,462,680	384,503,700.00
Урсгал	361,462,680	384,503,700.00
Нийгмийн даатгалын сангаас		
Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	-	
Бусад тусгай зориулалтын сангаас		
ТӨСӨВТ БАЙГУУЛЛАГЫН АЖИЛ, ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ОРЛОГО	9,469,511	8,810,000.00
Үндсэн үйл ажиллагааны орлого	6,750,500	2,884,500.00
Үндсэн бус үйл ажиллагааны орлого	2,719,011	5,925,500.00
ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (I)	370,932,191	393,313,700.00
АЖИЛЛАГЧИДТАЙ ХОЛБОГДСОН ЗАРДАЛ	326,498,346	325,595,416.40
Цалин, хөлс болон нэмэгдэл урамшил	318,445,876	318,062,916.40
Цалин	295,675,476	304,729,316.40
Гэрээт цалин	6,972,000	13,333,600.00
Унаа, хоол	15,798,400	
Нийгмийн хамгааллын шимтгэл	8,052,470	7,532,500.00
Тэтгэвэр болон тэтгэмжийн шимтгэл	2,140,915	650,600.00
Эрүүл мэндийн даатгалын хураамж	5,911,554	6,881,900.00
БАРАА, ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ УРСГАЛ ЗАРДАЛ	24,961,967	32,336,600.00
Тогтмол зардал	8,179,677	9,338,500.00
Гэрэл цахилгааны зардал	3,812,532	3,570,273.00
Цэвэр, бохир усны зардал	1,483,058	829,769.25
Түлш, халаалтын зардал	2,884,087	4,938,457.75
Бусад бараа үйлчилгээний зардал	16,782,290	19,988,400.00
Бичиг хэргийн материал	1,018,880	1,928,763.00
Тээвэр, шатахууны зардал	2,482,634	3,716,400.00
Шуудан холбооны зардал	2,386,446	2,642,080.00
Хоол, хүнс	410,400	517,870.00
Дотоод томилолтын зардал	1,363,540	1,805,560.00
Зочин төлөөлөгч хүлээн авах зардал	428,000	
Ном, хэвлэлийн зардал	780,000	263,000.00
Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	120,000	701,977.00
Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил үйлчилгээ	540,900	2,195,800.00
Хичээл, үйлдвэрлэлийн дадлага	2,275,500	1,561,300.00
Урсгал засварын зардал	1,480,000	1,771,150.00
Бусад		2,884,500.00
Эрдэм шинжилгээний ажлын зардал		
Төлбөр, хураамж, жижиг татварууд зардал		
Аудит, баталгаажуулалт	3,495,990	3,009,700.00
ТАТААС	15,508,767	35,381,683.60
Төвлөрүүлэх шилжүүлэг (Төрийн сангаас буцаан татсан)	15,508,767	35,381,683.60
УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	3,963,111	-
Ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмж, урамшуулал	3,963,111	
ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ЗАРЛАГЫН ДҮН (II)	370,932,191	393,313,700.00
ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ(III)=(I)-(II)	-	-
Хөрөнгийн орлого		
Үндсэн хөрөнгө борлуулсны орлого		
Бусад хөрөнгө борлуулсны орлого		
ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (IV)		
Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авах зардал		
Хөрөнгийн бусад зардал		
Гарсан зардлаа дансны нэгдсэн жагсаалтаас авах		
ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРЛАГЫН ДҮН (V)	-	-
ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ(4)=(4)-(V)	-	-
САНХҮҮГИЙН АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ		
Авсан зээл		
Төлсөн зээл		
САНХҮҮГИЙН АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ ДҮН(8)		
НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (IX)=(VII)+(VIII)	-	-
Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	-	-
Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	-	-

